

Realizarea drepturilor fetelor și egalității de gen

„Realizarea egalității de gen și capacitarea tuturor femeilor și a fetelor vor contribui hotărâtor la atingerea tuturor obiectivelor și țintelor [de dezvoltare durabilă]. Materializarea deplină a potențialului uman și dezvoltarea durabilă nu sunt posibile în condițiile în care jumătate din omenire este privată de drepturile omului și de oportunități... Este esențial ca perspectiva de gen să fie integrată la toate nivelurile și sub toate aspectele în implementarea Agendei.”

Adunarea Generală ONU, A/Res/70/1,
„Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development”

REZUMAT

Fete din întreaga lume sunt lipsite de apreciere, sunt defăimate și sunt subestimate doar în temeiul vârstei și sexului lor. Această dublă povară a discriminării le împiedică să își exercite drepturile pe care le au ca oameni, să ia decizii cu privire la propria viață și să își atingă pe deplin potențialul de dezvoltare. În ciuda angajamentelor luate de state acum 25 de ani prin Platforma de acțiune Beijing, prin obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) cuprinse în Agenda 2030 și prin numeroase acte normative, viețile fetelor continuă să fie îngărdite de norme și stereotipuri de gen pernicioase, deseori impuse prin înspăimântare și violență și provenite din atitudini discriminatorii adânc înrădăcinate.

Drepturile fetelor, drepturi ale omului, sunt încălcate în toate aspectele vieții, în toate contextele și în toate regiunile lumii, de multe ori fără deosebire de situația socioeconomică a acestora, deși cele din familiile cele mai sărace suferă mai puternic efectele inegalității de gen. Sute de milioane de fete sunt private de posibilitatea de a-și realiza potențialul deplin, printre care cele circa 12 milioane care, în continuare, sunt forțate să se căsătorească în fiecare an¹ și cele 15 milionare care nu merg deloc la școală². Răspătata este uriașă atunci când se acționează împotriva discriminării pe bază de gen, când fetele au certitudinea bunăstării lor sociale, fizice și economice, iar băieții percep această situație ca fiind cea normală. Când drepturile fetelor sunt respectate, beneficiile se răspândesc în întreaga societate.

Fetele pot fi agenți puternici ai schimbării pozitive în familiile și comunitățile din care fac parte. Ele sunt catalizatoare ale dezvoltării atunci când au putere, libertate, sprijin și o voce apreciată, inclusiv prin mișcări în care băieții, bărbații și femeile le sunt aliați. Ele pot determina schimbări în favoarea egalității de gen, esențiale pentru îndeplinirea ODD și pentru respectarea drepturilor omului. Acum este timpul ca guvernele și alți actori cheie să investească mai sistematic, la toate nivelurile, pentru a asigura condițiile în care fetele să crească realizându-și drepturile și fiind capacitate pe măsură ce cresc.

De asemenea, guvernele trebuie să intensifice de urgență eforturile de a își îndeplini obligațiile care le revin față de fete în temeiul Convenției privind drepturile copilului și al actelor normative și politicilor specifice. Partenerii de colaborare, actorii internaționali și regionali și societatea civilă trebuie să sprijine mai mult țările (indiferent de nivelul veniturilor acestora) să asigure drepturile fetelor și să construiască societăți mai echitabile din perspectiva genului. Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă cuprinde angajamentul de a „adopta și consolida politici solide și legi aplicabile pentru promovarea egalității de gen și pentru capacitatea tuturor femeilor și fetelor”. Agenda 2030 cuprinde obiective privind învățământul universal, sănătate și eliminarea violenței împotriva copiilor în toate contextele. Guvernele trebuie să se considere răspunzătoare în fața fetelor, la fel ca în fața celorlalți cetățeni, pentru progresele pe care le înregistrează în îndeplinirea acestor angajamente și obiective. Tot guvernelor le revine obligația de a crea condiții pentru participarea sistematică și reală a fetelor în mecanisme de răspundere internaționale, regionale și naționale.

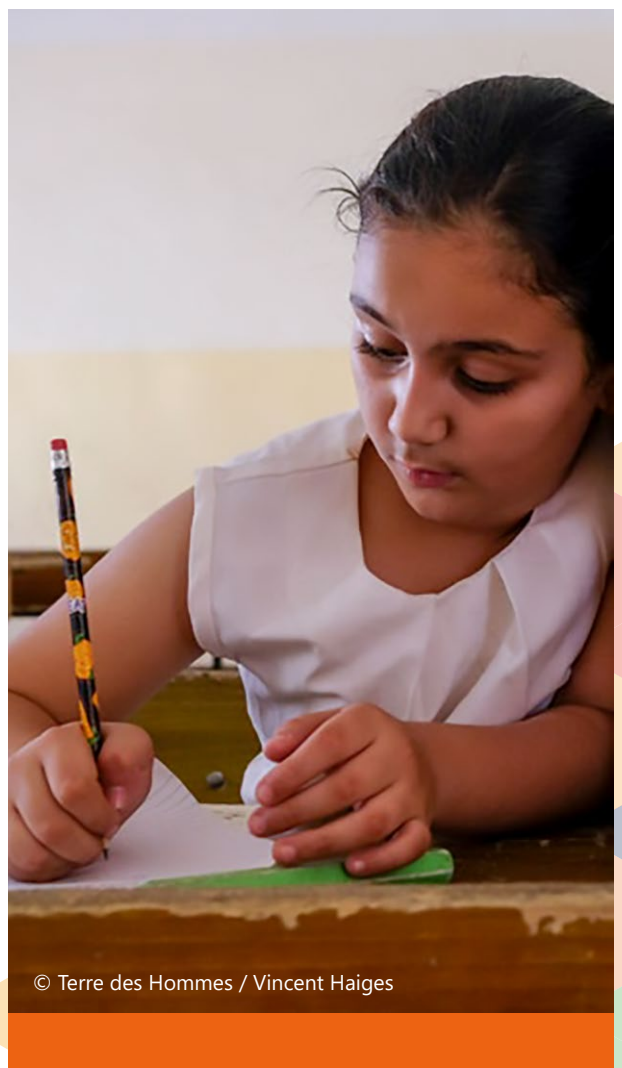
Drepturile fetelor sunt drepturi ale omului, întemeiate pe principiile universalității și nediscriminării consacrate în Convenția ONU privind drepturile copilului și în prevederile specifice ale Convenției pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare a femeilor (CEDAW), care cheamă statele să pună capăt discriminării pe criterii de gen. În cadrul obiectivelor de dezvoltare durabilă, adoptate în 2015, s-a recunoscut pentru prima dată că egalitatea de gen la nivel global este o condiție preliminară pentru dezvoltarea durabilă, statuându-se obiectivul global de a „realiza egalitatea de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor” și de a elimina toate formele de discriminare a acestora până în 2030. Acest angajament și obiectiv global a avut la bază ani de dezvoltare a normelor internaționale, inclusiv cele formulate în Platforma de acțiune Beijing adoptată în 1995. Acesta a fost primul cadru internațional de politici care a denunțat explicit încălcările specifice ale drepturilor fetelor.

Și totuși, la 30 de ani de la adoptarea Convenției privind drepturile copilului, la 25 de ani după angajamentele luate în Platforma de acțiune Beijing și la 5 ani de la asumarea de către comunitatea internațională a obligației de a înfăptui o dată pentru totdeauna egalitatea de gen, sute de milioane de fete din întreaga lume luptă în continuare pentru a -și realiza drepturile și continuă să fie supuse discriminării în aproape toate domeniile vieții.

Date cruciale și analiza problemei³

După cum vor arăta datele prezentate în această sinteză, fete din întreaga lume se confruntă cu discriminare, violență și abuzuri generalizate, motivate doar prin vârsta și sexul lor. În toate etapele copilăriei, aceste fete sunt vulnerabile și, ca efect direct al discriminării și neglijării pe criterii de vârstă și sex, nu beneficiază de îngrijire, sănătate, educație și protecție adecvate. Drepturile lor sunt încălcate și mai grav în prezența unor factori cum sunt sărăcia, etnicitatea, orientarea sexuală și identitatea ori exprimarea de gen, precum și atunci când prevalează stereotipurile și relațiile de putere inegale, deseori susținute de violența bazată pe gen.

Din fragedă copilărie, fetele se confruntă cu o probabilitate mai mare să fie discriminate și împiedicate să se exprime în temeiul unor norme sociale nocive legate de abilitățile, interesele, rolurile și valoarea lor în familie și în societate. Aceste credințe dictează comportamentele așteptate din partea fetelor (și a băieților), precum și modul în care sunt percepute de lume și se percep ele însele. Această discriminare se observă în fiecare țară, dar este mai gravă și mai greu de combătut în cazul fetelor care trăiesc în sărăcie sau în situații de criză umanitară, al celor de etnie sau religie minoritară ori al celor cu dizabilități. În orice comunitate, fetele din rândul populațiilor marginalizate sunt printre cele mai excluse. Cu toate acestea, fetele sunt din fire puternice, tenace și capabile să realizeze lucruri mari dacă li se oferă șanse.

Dezavantajate de-a lungul copilăriei

Deseori, unei fete i se spune din copilărie că este mai puțin valoroasă decât un băiat. În toate societățile, copiilor li se inculcă așteptările pe care societatea le are din partea unei persoane de genul lor, deși modul în care are loc acest proces diferă foarte mult.⁴ La vârsta de șase ani, multe fete cred că sunt mai puțin inteligente decât băieții.⁵ În unele comunități în care fii sunt preferați, băieții sunt mai bine îngrijiți decât fetele.⁶

Deși multe țări au atins ținta Mileniului de a reduce diferențele de înscriere în învățământul primar și secundar inferior, fetele prezintă în continuare o probabilitate mai mare decât băieții să nu pășească niciodată într-o sală de clasă. Din cele 25 de milioane de copii necuprinși în învățământ și care se preconizează că nu vor începe școala niciodată, circa două treimi sunt fete. Peste jumătate din aceste fete, 9 milioane, trăiesc în Africa Subsahariană.⁷

„Părinții nu văd nevoia ca fetele să meargă la școală, deoarece încă există concepția răspândită că rolul fetei este să stea în bucătărie și să facă copii, așa că fetelor li se acordă prea puțină atenție când este vorba de educație.”

Thandiwe, 12 ani, Zambia

Povara treburilor gospodărești alocate unei fete sporește pe măsură ce aceasta se apropie de adolescență. La nivel mondial, fetele sub 14 ani petrec cu 30 - 50% mai mult timp decât băieții de aceeași vârstă desfășurând activități casnice, cum ar fi prepararea hranei, căratul apei, curățenia sau

îngrijirea altor membri ai familiei.⁸ Aceste corvezi le subminează semnificativ capacitatea de a participa sau a ține pasul la școală. Cercetările sugerează că sarcini gospodărești care ocupă săptămânal 21 de ore sau mai mult afectează negativ abilitatea copiilor (în special a fetelor) de a frecventa școala și de a beneficia de aceasta.⁹

„Fetele sunt tratate incorect mai mult decât băieții. Când fetele ajung acasă, se apucă de îndată de muncă. Când băieții lasă ghizdanele, trec la joacă. Ei nu vor să le ajute pe fete, ei nu pot fi trimiși să cumpere ceva.”

Lenka, 11 ani, Burkina Faso

Intrând în pubertate, fetele se confruntă cu riscuri și dezavantaje și mai mari. O fată se poate simți rușinată de propriul corp, putând avea senzația că pierde controlul asupra acestuia. Discriminarea sexuală se poate amplifica în mai multe aspecte ale vieții sale, de exemplu, prin obstacole sporite în calea participării școlare și prin amplificarea violenței pe bază de gen.

În unele țări, prima menstruație este considerată pragul după care fata nu mai este copilă și este gata de căsătorie și maternitate. După instalarea ciclului menstrual, este posibil ca fetele să nu mai fie lăsate să meargă la școală, pentru a le „proteja” sau a le pregăti pentru căsătorie. Se estimează că peste 200 de milioane dintre fetele și femeile aflate în viață astăzi au fost supuse mutilării genitale (FGM/C), în special în Orientul Mijlociu și în Africa. În fiecare an, 3 milioane de fete sunt în pericol de a fi supuse acestei agresiuni. Vârsta medie a fetelor supuse FGM/C este de 10 ani.¹⁰

Fetele însele au confirmat provocările cu care se confruntă în timpul menstruației: un context larg răspândit al tăcerii și rușinii, deseori determinat de credințe privind sexualitatea feminină; lipsa informațiilor exacte despre menstruație oferite acasă sau la școală, informațiile fiind înlocuite cu convingeri culturale; restricții extensive care le împiedică să participe în activități normale cu propriile familii, la școală sau în societate; bariere multiple la școală, inclusiv lipsa apei curente, a coșurilor de gunoi speciale și a „șervetelor” menstruale la prețuri accesibile.

Plan International UK (2017) „Learning Brief: Menstrual hygiene in Bangladesh”

La nivel mondial, câștigurile din eradicarea căsătoriei copiilor ar putea depăși 500 de miliarde de dolari americani anual.

© Terre des Hommes / Ollivier Girard

În întreaga lume, circa una din zece fete a fost forțată în copilărie să întrețină relații sexuale sau să participe în alte acte sexuale.¹¹ Pe măsură ce o fată crește, este posibil să se confrunte cu hărțuirea sexuală și cu abuzuri, putând chiar să fie pedepsită și agresată pentru devieri de la rolurile de gen rescrise. Amenințarea și manifestarea violenței pe bază de gen pot afecta semnificativ sănătatea și starea de bine emoțională și fizică a unei fete, putând totodată să îi limiteze sever aspirațiile, libertatea și șansele în viață.

Dovezi larg răspândite confirmă faptul că fete din întreaga lume sunt supuse în școală unor niveluri ridicate de hărțuire sexuală și violență pe criteriul genului.¹² De exemplu, în UK, 66% dintre fetele și femeile cu vârste între 14 și 21 de ani au fost supuse avansurilor nedorite sau hărțuirii sexuale într-un loc public.¹³ Teama de violență pe bază de gen și manifestarea acesteia sunt asociate cu participarea școlară scăzută și cu rezultate mai slabe la învățătură. Pedepsele corporale sau necombaterea intimidării sau abuzului sexual pot face ca violența să pară normală și pot încuraja comportamentele masculine agresive în clase.

Adolescentele sunt deseori tratate ca obiecte sexuale, așteptându-se din partea lor să se conformeze rolurilor de mame și soții tradițional definite. Fetelor li se neagă pe scară largă dreptul de a decide cu privire la propriul corp și de a hotărî dacă, cu cine și când doresc să aibă copii. Inegalitățile de gen, cu rădăcini în tradiția patriarhală și uneori asociate sărăciei și castei, determină multe societăți să facă eforturi pentru a limita mobilitatea și sexualitatea fetelor.

Fetele, în special în Africa Subsahariană și în Asia de Sud, devin soții și mame prea curând, fapt care le pune practic capăt copilăriei.¹⁴ Circa 12 milioane de fete sunt căsătorite în fiecare an.¹⁵ Fetele căsătorite au rareori un cuvânt de spus cu privire la momentul în care rămân însărcinate, fiind mai probabil să fie victime ale violenței, abuzului și relațiilor sexuale forțate. Aproximativ 16 milioane de adolescente cu vârste cuprinse între 15 și 19 ani și 2,5 milioane de fete cu vârste între 12 și 15 ani dau naștere în fiecare an.¹⁶ Nouă din zece adolescente care nasc sunt căsătorite sau într-o formă de uniune, fapt care arată că sarcinile în adolescență sunt atât cauză, cât și consecință a căsătoriei copiilor. Complicațiile în timpul sarcinii și nașterii sunt principalele cauze ale mortalității fetelor cu vârste între 15 și 19 ani. Fetele sub 15 ani prezintă o probabilitate de cinci ori mai mare să moară din cauza complicațiilor sarcinii sau nașterii decât cele de peste 19 ani.¹⁷ În unele țări, 10-20% din fetele care abandonează învățământul secundar o fac și din cauza căsătoriei.¹⁸

Eradicarea căsătoriei copiilor ar putea aduce țărilor în curs de dezvoltare economii de miliarde de dolari, prin reducerea natalității și creșterii populației, precum și prin sporirea veniturilor și îmbunătățirea stării de sănătate a copiilor. Banca Mondială estimează că eradicarea căsătoriei copiilor ar putea genera câștiguri anuale de peste 500 de milioane USD.¹⁹

„Părinții noștri au spus că dacă nu avem rezultate bune ne vor da în căsătorie.”

Rhiaa, copil, Bangladesh

Este mai probabil ca o fată să fie supusă violenței de către partenerul intim dacă aceasta are un nivel scăzut de educație, dacă există o diferență semnificativă de vârstă între ea și partener, dacă are o autonomie financiară redusă, dacă violența conjugală este acceptată sau considerată de societate o chestiune privată sau dacă soțul are mai multe parteneri. Violența comisă de partenerul intim poate avea consecințe devastatoare și efecte permanente asupra sănătății fizice și psihice a fetelor și femeilor. Acestea pot suferi vătămări, deces, depresie și risc ridicat de sinucidere.²⁰

Adolescentele care nu au acces la servicii și informații de sănătate sexuală și a reproducerii și nu își pot exercita aceste drepturi (SRHR) se confruntă cu riscuri și mai mari. În grupa de vârstă 15-19 ani, fetele reprezintă circa două treimi din persoanele care trăiesc cu infecții HIV noi.²¹ Doar o minoritate dintre adolescentele active sexual care au o boală cu transmitere sexuală se adresează unei unități sanitare. Peste 200 de milioane de fete și femei din regiuni în curs de dezvoltare au necesități de contracepție nesatisfăcute.²²

Se susține uneori că educația sexuală cuprinzătoare încurajează tinerii să devină activi sexual, dar dovezile arată că întârzie de fapt începerea vieții sexuale.²³ În lipsa unor informații exacte și adaptate vârstei despre organismul lor și despre contracepție, drepturi sexuale și relații pozitive, capacitatea fetelor de a deține controlul asupra propriilor corpuri și asupra relațiilor sexuale este grav și uneori fatal compromisă.

Totodată, lipsa acestor informații poate împiedica băieții să formeze relații sănătoase. Tabuurile sociale pot determina privarea completă a unor fete de serviciile SRHR, de pildă, a celor necășătorite, a celor din comunități religioase sau culturale conservatoare ori a supraviețuitoarelor violenței sexuale.

„Într-o zi, când aveam 14 ani, un băiat de 18 ani a promis că îmi cumpără rechizite școlare, cum ar fi pixuri și cărți, și tampoane sanitare dacă întrețin relații sexuale cu el. Nu știam că dacă mă culc cu el rămân gravidă. M-am culcat cu el de trei ori și apoi mi-am dat seama că sunt însărcinată. Nu m-am mai dus la școală. Voiam să mă întorc la școală, dar părinții mei mi-au spus să mă mărit.”

Fată, 16 ani, Uganda

Adolescența este o perioadă în care fetele pot juca în comunitatea mai largă atât roluri formale, cât și informale. Cu toate acestea, deseori nu li se oferă ocazii în acest sens și sunt împiedicate să se manifeste de sarcini gospodărești sporite, de izolare socială sau de lipsa încrederii. Acești factori influențează și participarea fetelor în economie. Trei din patru tineri cu vârste între 15 și 24 de ani care nu au un loc de muncă sau nu sunt integrați într-un sistem de învățământ sau de formare sunt fete sau tinere.²⁴ Deși multe locuri de muncă ale viitorului vor necesita competențe digitale și de TIC sofisticate, în prezent, probabilitatea de a urma o carieră întru-n domeniu tehnic este de cinci ori mai mică în cazul fetelor decât al băieților.²⁵

Șomajul afectează tinerele femei mai mult decât tinerii bărbați în aproape toate regiunile lumii.²⁶ Mare parte din munca fetelor și tinerelor este nevăzută, neplătită și subevaluată. Când fetele și tinerele lucrează, locurile lor de muncă sunt deseori informale și neprotejate. Este mai probabil ca fetele să fie plătite mai puțin și să fie primele concediate.

Inegalitățile de gen pot spori riscurile și vulnerabilitățile la care sunt expuse fetele în timpul situațiilor de criză și de urgență.²⁷ În împrejurări marcate de incertitudini și afectate de conflicte,

fetele sunt expuse unor riscuri mai mari de a abandona școala, de a fi supuse violenței bazate pe gen și discriminării, de a fi expuse la BTS, de a muri la naștere, de a se căsători timpuriu, de a rămâne gravide și de a își pierde orice sursă de trai mai au. În situații de criză, fetele sunt în mod special vulnerabile la exploatare sexuală și trafic în scopul exploatarei sexuale.²⁸

Inegalitățile în raporturile de putere dintre genuri stau la baza multiplelor dezavantaje ale fetelor

Drepturile fetelor, drepturi ale omului, sunt deseori afectate de factori rezultați din dezechilibre profunde în relațiile de putere, care mențin dominația bărbaților. Aceste inegalități de gen sunt percepute pe scară largă ca fiind normale și nu sunt discutate. De asemenea, sunt reflectate în modul în care sunt concepute și aplicate (sau nu sunt aplicate) legile, bugetele și programele. Atât la nivel colectiv, cât și la nivel și individual, fetelor nu li se recunosc nevoile specifice și vulnerabilitățile în proiectarea și prestarea serviciilor. Deseori, politicile care guvernează prestarea serviciilor nu individualizează nevoile și drepturile copiilor, cu atât mai puțin ale fetelor de diferite vârste.

De cele mai multe ori, datele și informațiile folosite pentru planificare la nivel național nu țin cont de efectele inegalităților legate de vârstă și gen și nici de formele suplimentare de discriminare cu care se confruntă fetele. De exemplu, sunt aproape inexistente date la nivel național cu privire la numărul fetelor care nasc în primii ani ai adolescenței.²⁹ Lipsa vizibilității problemelor cu care se confruntă fetele este, de asemenea, evidentă în multe evaluări naționale, cum ar fi rapoartele privind progresul în îndeplinirea ODD, și în politici, cum ar fi cele menite să abordeze efectele crizei climatice.³⁰

Persistența inegalităților de gen nu poate fi bine înțeleasă dacă nu sunt examinate structurile de putere, inclusiv influența credințelor și practicilor religioase, în fiecare context cultural și politic, după cum nu pot fi înțelese bine nici motivele pentru care aceste inegalități nu au fost soluționate în practică

prin politicile, legile, bugetele și programele care, aparent, urmăresc eliminarea prejudecăților bazate pe gen. Ierarhiile care susțin inegalitățile de gen sunt neglijate în procesele de formulare a politicilor, fapt care încetinește la nivel mondial progresul către îndeplinirea ODD5 cu privire la egalitatea de gen³¹ și determină slaba integrare a considerentelor legate de gen în celelalte ODD. În consecință, inegalitățile continuă să existe la o scară fără precedent, în detrimentul tuturor.

„Dorim legi și programe care să ne recunoască caracteristicile specifice ca fete și femei și care să ne protejeze în egală măsură.”

Giovanna, copil, Brazilia

Fetele sunt agenți în promovarea propriilor drepturi

Fetele sunt expertele când este vorba de propriile lor experiențe, priorități și nevoi. Ele știu cel mai bine ce le trebuie pentru a supraviețui și a prospera. Cu toate acestea, fete din întreaga lume continuă să fie excluse de la luarea unor decizii care le afectează fundamental viețile – nevoile lor rămân invizibile și vocile lor rămân neauzite.

Capacitatea fetelor de a influența deciziile luate este limitată de bariere asociate vârstei și sexului lor. Din fragedă copilărie, fetele sunt amplu descurajate să își exprime părerile. Deseori, familiile le descurajează de la participarea în contexte în care se formulează politici și se iau decizii, acestea fiind considerate „domenii ale bărbaților” cu „conducători buni”, deseori definite prin prisma unor caracteristici patriarhale și tradițional masculine. Fetele pot fi supuse unor limitări ale mobilității care le blochează accesul în spații publice. Fetele care își asumă totuși roluri de conducere cu profil înalt, cum ar fi de apărătoare ale drepturilor omului, se confruntă de multe ori cu izolarea socială, cu hărțuirea și cu violența.³² Rareori există în funcții publice decizionale personaje model de sex feminin, care să inspire fetele, și în domenii economice și informaționale cruciale, acolo unde se găsește puterea.

Adolescența este o perioadă formativă vitală în viața unei femei, esențială pentru dezvoltarea pozitivă a sentimentelor de încredere și valoare personală. Dezvoltarea participării civice și competențelor de leadership politic în copilăria și adolescența fetelor pune bazele pentru continuarea la maturitate a rolului conducător în sferile politicilor și economiei.

Când sunt sprijinite să fie active în spațiile civice și politice, fetele dobândesc competențele de care au nevoie pentru a fi promotoare ale schimbărilor în bine în familiile și comunitățile din care fac parte. Fetele sunt un puternic catalizator pentru o lume mai egală.³³ Vocile și experiențele lor reprezintă contribuții esențiale în dezbaterile civice și politice la toate nivelurile, de la consiliile școlare, la procesele decizionale naționale. Sprijinirea participării fetelor în spațiile civice și politice este un element cheie pentru dezvoltarea unor comunități tenace și durabile, în care băieții și adulții înțeleg în egală măsură că participarea fetelor este un fapt normal.

Aplicarea perspectivei de gen în politici, pentru promovarea drepturilor fetelor

Pentru ca egalitatea de gen și respectarea drepturilor fetelor să devină realități, politicile publice din toate sectoarele trebuie să cuprindă o perspectivă de gen și să asigure oportunitățile și resursele necesare. Politicile au efecte diferite asupra fetelor și a băieților, a femeilor și a bărbaților, precum și a persoanelor cu diferite identități de gen. Nevoile acestor grupuri diferă și pot necesita diferite soluții la nivelul politicilor. Modul în care sunt proiectate, revizuite și implementate politicile poate perpetua sau elimina inegalitățile de gen și dezechilibrele de putere cu efecte în direcții cruciale atât pentru fete, cât și pentru femei.

Considerații cheie în aplicarea perspectivei de gen în politicile publice:

- ➔ Începeți cu o analiză diferențiată în funcție de sex și de vârstă, pentru a înțelege mai bine diferențele economice și sociale dintre fete și băieți, femei și bărbați și persoane cu diferite identități de gen. Folosiți acest instrument și pentru a evidenția posibilele implicații la nivel de gen și de vârstă ale politicilor publice care, la prima vedere, par neutre. O astfel de analiză poate contribui la integrarea experiențelor și valorilor diverselor grupuri, fiind sensibilă la multiplele forme de excludere cu care se confruntă în societate copiii, în special, fetele.
- ➔ Înțelegeți modul în care politicile pot perpetua sau înrăutăți rolurile și stereotipurile predominante în rândul fetelor, al băieților și al copiilor cu diferite identități de gen, precum și modul în care politicile pot afecta neintenționat rolurile și relațiile genurilor în familie.
- ➔ Întrebați care sunt motivele pentru care instituțiile publice omit să țină cont de aspectele specifice copiilor și genurilor și care sunt modurile în care aceste omisiuni afectează elaborarea și aplicarea politicilor publice. Pentru a promova drepturile fetelor și egalitatea de gen în contextul unei anumite politici, factorii decizionali vor trebui să caute și să asculte punctele de vedere și vocile fetelor și tinerelor. În multe cazuri, pentru a putea realiza acest obiectiv și pentru a își dezvolta capacitatea de a introduce considerente de gen în toate programele pe care le gestionează, instituțiile administrației publice vor trebui să își modifice semnificativ metodele și modalitățile de lucru.
- ➔ Îngrijiți-vă ca instituțiile din diverse sectoare să adopte modalități de bugetare care țin cont de perspectivele de gen și de vârstă, precum și să monitorizeze impactul pe care conceptele proiectelor și deciziile bugetare le au asupra fetelor și femeilor din diferite grupe de vârstă. Corelați procesele de realizare a bugetelor publice cu sursele de finanțare și cu capacitatea de a îmbunătăți colectarea și dezagregarea date lor pe diverse criterii, printre care vârsta, genul și alte caracteristici intersectoriale.

Exemple de intervenții la nivel de politici

În continuare, iată câteva exemple de intervenții specifice la nivelul politicilor, care au impact asupra asigurării drepturilor fetelor și promovării egalității de gen sau prezintă șanse în aceste sens:

- ➔ **Politica națională a Ruandei împotriva violenței pe bază de gen, care urmărește să adreseze problema violenței de gen printr-o strategie multisectorială care cuprinde activități de prevenție, conștientizare în comunități, protecție și tratament. Strategia este susținută de reformarea legislației și de un oficiu de monitorizare din perspectiva de gen. Instituțiile guvernamentale din Ruanda au obligația de a prezenta un proiect de buget pentru probleme de gen ca parte a solicitărilor de finanțare.³⁴**
- ➔ **Deși prevalența rămâne ridicată în multe părți ale Africii și Orientului Mijlociu, începând cu jumătatea anilor 1990, s-au înregistrat reduceri majore a FGM/C în unele țări, cum ar fi Kenya și Liberia.⁴⁰ Aceste îmbunătățiri au fost susținute de acțiuni guvernamentale de reformă legislativă corelate cu eforturi susținute de implicare a comunității și liderilor religioși și de educare a publicului cu privire la riscurile la adresa sănătății femeilor și fetelor.**
- ➔ **Programe de prestații financiare, în țări cum sunt Mexic și Malawi, care s-a dovedit că îmbunătățesc sănătatea sexuală și reproductivă a fetelor, inclusiv prin îmbunătățirea frecvenței școlii și prin reducerea expunerii fetelor la practici sexuale riscante și la violența sexuală. Astfel de politici de protecție socială pot contribui și la prevenirea căsătoriei copiilor, în special atunci când sunt combinate cu activități cum ar fi deprinderea competențelor de viață.³⁵**
- ➔ **Planificarea învățământului cu includerea perspectivei de gen (GRESF), adoptată de mai multe guverne din Africa ca instrument de identificare și abordare a barierelor care împiedică fetele să aibă acces egal și să obțină rezultate egale cu băieții la școală.⁴²**
- ➔ **Măsuri de consolidare a nivelului de conștientizare în rândul administrației publice locale și al parlamentarilor cu privire la necesitatea integrării perspectivei de gen în procesele decizionale. Acestea pot avea la bază utilizarea unor carduri de scor sensibile la aspecte de gen completate de tineri, pentru a promova servicii de bază și inițiative în domeniul protecției mai incluzive, cum ar fi adăposturile pentru fete înființate în unele zone ale Indiei.^{36 37}**
- ➔ **Legea-model cu privire la eradicarea căsătoriei copiilor și protecția celor deja căsătoriți, adoptată de organizația Southern African Development Community (SADC) (Comunitatea de dezvoltare a statelor din sudul Africii). Legea servește ca bază unor țări cum sunt Mozambic și Malawi pentru a își revizui și consolida legislațiile.⁴³ Acțiunile de continuare au inclus parlamentari din statele membre ale SADC, tineri, lideri tradiționali și reprezentanți ai societății civile. Se află în curs de elaborare o lege-model privind violența pe bază de gen în regiune.**
- ➔ **Cluburi școlare și comunitare pentru fete în unele zone din Asia și din Africa. S-a constatat că aceste sporesc nivelul cunoștințelor și încrederii fetelor, cu efectul reducerii atitudinilor și practicilor discriminatorii pe criterii de gen, cum ar fi restricționarea mobilității fetelor în afara gospodăriei.^{38 39} Guvernele ar putea replica aceste programe pe scară mai largă, prin intermediul unor programe naționale.**

Apel la acțiune:

măsuri pentru ca fiecare fată își poate exercita cu adevărat drepturile

În anul celei de-a 25-a aniversări a declarației și platformei de acțiune de la Beijing, adoptate de cea de-a patra Conferință mondială privind femeile, Alianța Joining Forces (Forțele Unite) cheamă guvernele și partenerii de cooperare, actorii internaționali și regionali să acționeze în alianță cu societatea civilă pentru a:

- ➔ **sprijini și promova participarea reală a fetelor și tinerelor în formularea politicilor și luarea deciziilor la toate nivelurile și în toate contextele, precum și lua măsuri pentru ca vocile fetelor să fie auzite**, inclusiv prin asigurarea unor platforme și mecanisme sigure și pe deplin accesibile pentru toate fetele care doresc să se organizeze și să își exprime punctele de vedere. Aceste demersuri trebuie să integreze perspectiva de gen și abordările participative în bugetare, elaborarea politicilor și analiza programelor;
- ➔ **ratifica pe deplin toate instrumentele internaționale, inclusiv protocoalele opționale, care garantează exercitarea drepturilor fetelor** și a anula orice derogări de la prevederile tratatelor, care atenuază angajamentul național de a asigura respectarea drepturilor omului în cazul fetelor;
- ➔ **identifica, contesta și schimba legile patriarhale și normele sociale dăunătoare**, pentru a transforma factorii care limitează potențialul fetelor și care determină încălcarea drepturilor acestora;
- ➔ **asigura resurse și competențe adecvate, astfel încât toate politicile, programele, legile și practicile administrative să fie bazate pe egalitatea de gen atât în proiectare, cât și în implementare**, precum și a ține cont pe deplin de drepturile și nevoile diverse ale copiilor ca indivizi, diferențiat în funcție de gen, de vârstă și de alte caracteristici intersecționale. De asemenea, guvernele trebuie să înființeze organisme independente care să monitorizeze și să analizeze aspectele legate de gen în toate politicile care susțin sistematic implicarea reală și semnificativă a fetelor;
- ➔ **acționa astfel încât politicile guvernamentale, cooperarea pentru dezvoltare și programele naționale și internaționale de răspuns umanitar să integreze în promovarea egalității de gen o abordare bazată pe drepturi în toate aspectele intervențiilor, punând accentul pe cele mai sărace și mai marginalizate fete și femei, precum și pe cele expuse unor riscuri sporite din cauza crizelor umanitare și de mediu**, dar și analizând și combătând cauzele-rădăcină și determinanții structurali ai tuturor formelor de discriminare pe criterii de gen;
- ➔ **eradica toate formele de violență și discriminare pe bazate pe gen și sex împotriva fetelor, inclusiv căsătoria din copilărie, alte forme de uniune forțată și practica FGM/C**, investind în soluții cunoscute care abordează cauzele-rădăcină ale acestor încălcări ale drepturilor omului. Printre aceste soluții se numără o legislație efectivă și transformarea normelor sociale dăunătoare, prin colaborarea cu liderii locali și cu fetele și femeile, precum și prin implicarea băieților și bărbaților în acțiuni susținute în direcția schimbării. De asemenea, este nevoie de servicii și de asistență îmbunătățite pentru fetele căsătorite, pentru cele care au copii și pentru copii respectivi;

spori fondurile publice alocate asigurării **accesului tuturor adolescenților și tinerilor, în special al fetelor, la informare, educație și servicii de sănătate sexuală și a reproducerii cuprinzătoare și adecvate**, inclusiv în situații de criză umanitară și de mediu;

➔ **implementa programe de conștientizare de gen** adresate tuturor factorilor decizionali din sectorul public, pentru a consolida capacitățile locale și naționale, și a folosi consecvent terminologiile și procedurile care promovează drepturile fetelor și egalitatea de gen;

➔ **acorda în întregul sector public atenție deliberată și fonduri speciale pentru drepturile și nevoile fetelor, atât în intervențiile de dezvoltare, cât și în cele umanitare, precum și în proiectarea, îmbunătățirea și analiza datelor și cercetărilor**. Luați măsuri pentru ca proiectarea și monitorizarea politicilor

publice, a rapoartelor cu privire la progresele în direcția atingerii țintelor ODD și a rapoartelor destinate organismelor cu responsabilități în domeniul drepturilor omului să fie defalcate pe gen, vârstă, context subnațional, dizabilități și alte caracteristici intersecționale, pentru a reflecta nevoile specifice ale fetelor ca indivizi și ca grupuri deseori „lăsate în urmă”;

➔ **implementa modele de învățământ și sisteme informaționale pentru comunitate cu caracteristici transformatoare în ceea ce privește perspectiva de gen**, inclusiv prin eliminarea violenței și stereotipurilor de gen din școli, prin proiectarea unor curriculumuri sensibile la aspecte de gen, prin asigurarea unor facilități sanitare școlare adecvate și prin informarea tuturor fetelor cu privire la menstuație și contracepție folosind metode și mijloace corespunzătoare vârstei.

NOTE

1 <https://data.unicef.org/topic/child-protection/child-marriage/>

2 <http://uis.unesco.org/en/news/263-million-children-and-youth-are-out-school>

3 For overview materials for this section, see: “Child Rights Now! (2019), “A Second Revolution: Thirty years of child rights, and the unfinished agenda” Ch 2.1 and Box 5); and Plan International (2019), The Girls’ Plan: Removing Roadblocks on a girl’s path to power, freedom and equality”

4 Rafferty, J. (2018) “Gender Identity Development in Children”, healthychildren.org website. Available at: <https://www.healthychildren.org/English/ages-stages/gradeschool/Pages/Gender-Identity-and-Gender-Confusion-In-Children.aspx>

5 Bian, L., Leslie, S.-J., Cimpian, A. (2017) “Gender stereotypes about intellectual ability emerge early and influence children’s interests”, Science 27 Jan 2017: vol. 355, Issue 6323, pp. 389-391, DOI: 10.1126/science.aah6524. Available at: <http://science.sciencemag.org/content/355/6323/389>

6 See, for an example, UNFPA, “Son Preference and Daughter Neglect in India: what happens to living girls?” (2007)

7 UNESCO (2016) “263 million children and youth are out of school”, news article. <http://uis.unesco.org/en/news/263-million-children-and-youth-are-out-school>

8 UNICEF (2016) Harnessing the Power of Data for Girls: Taking stock and looking ahead to 2030, New York: UNICEF. Available at: <https://www.unicef.org/gender/files/Harnessing-the-Power-of-Data-for-Girls-Brochure-2016-1-1.pdf>. See also: Chutel, L. (2016) “The gender gap starts with girls spending 160 million more hours on household chores”. Quartz Africa website, 12 October

9 Save the Children, “The Many Faces of Exclusion” (2018)

10 United Nations Children’s Fund (2016) “Female Genital

Mutilation/ Cutting: A global concern”, UNICEF, New York; and United Nations Children’s Fund (2013) “Female Genital Mutilation/ Cutting: A statistical overview and exploration of the dynamics of change”, UNICEF, New York.

11 United Nations Children’s Fund (2014), “Hidden in Plain Sight: a statistical analysis of violence against children”, UNICEF, New York

12 See for example: USAID (n.d.) Unsafe Schools: A Literature Review of School-Related Gender-Based Violence in Developing Countries, Report. Available at: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/730853/TR-Addressing-School-Violence.pdf

13 See <https://plan-uk.org/act-for-girls/street-harassment>

14 By 2030, over 150 million more girls will marry before they are 18- despite global progress. (UNICEF, “Fast Facts: 10 Facts Illustrating why We Must #EndChildMarriage,” February 2019).

15 <https://data.unicef.org/topic/child-protection/child-marriage/>

16 World Health Organisation (2014) “Adolescent Pregnancy” Available at: http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/112320/WHO_justsessionid=8732EBB21EE8C-239FF5B6DB9E6EEEB28?sequence=1

17 World Health Organization (WHO) (2018) “Adolescent pregnancy. Key Facts”. Available at: <http://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/adolescent-pregnancy>

18 World Bank Group (2016) “Reaching girls, transforming lives”, Snapshot. Available at: <http://documents.worldbank.org/curated/en/212341467999691082/pdf/98450-REVISED-PUBLIC-WBEGP-Reaching-Girls-040816-final6-web.pdf>

19 World Bank, “Child Marriage Will Cost Developing Countries Trillions of Dollars by 2030, Says World Bank/ICRW Report,” June 2017. World Bank Link.

20 WHO (n.d.) "Understanding and addressing violence against women. Intimate partner violence". WHO website. Available at: http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77432/who_rhr_12.36_eng.pdf;jsessionid=689C-86DA13325FA4361764266CDFAC03?sequence=1

21 Haberland, N.A., McCarthy, K.J., Brady, M. (2018) "A Systematic Review of Adolescent Girl Program Implementation in Low- and Middle-Income Countries: Evidence Gaps and Insights". Journal of Adolescent Health, 63(1):18-31. doi: 10.1016/j.jadohealth.2017.11.294. Epub 2018 Feb 9.

22 Guttmacher Institute (2017) "Adding it up: Investing in contraception and maternal and newborn health". Available at: <https://www.guttmacher.org/fact-sheet/adding-it-up-contraception-mnh-2017>

23 See multiple references in <https://www.advocatesforyouth.org/wp-content/uploads/storage/advfy/documents/csemyths-and-facts.pdf>

24 See World Bank (2013) World Development Report: Jobs; and International Labour Organization (ILO) (2016) 'Young and female – a double strike? Gender analysis of school to work transition surveys in 32 developing countries.' Report. ILO and MasterCard Foundation 2016.

25 ITU (2012) "ITU launches Girls in ICT web portal", news release, 24 January. Available at: http://www.itu.int/net/pressoffice/press_releases/2012/06.aspx

26 ILO (2019), "World Employment Social Outlook"; table 3.6

27 See: UN Women (2017) "Women in Crisis – vulnerable to risk, vital to recovery", article, 7 April. Available at: <https://www.unwomen.org/en/digital-library/multimedia/2017/8/photo-women-in-crisis>; and UNFPA (2016) "10 things you should know about women and the world's humanitarian crises", article, 23 May. Available at: <https://www.unfpa.org/news/10-things-you-should-know-about-womenworld%E2%80%99s-humanitarian-crises>

28 United Nations Office on Drugs and Crime (2018), "Global Report on Trafficking in Persons

29 Silvia Guglielmi and Nicola Jones (2019), "The invisibility of adolescents within the SDGs", Gender and Adolescence Global Evidence (GAGE) Policy Note

30 Plan International, Brookings Institution and UNICEF (2019), "Girls' Education in Climate Strategies: Opportunities for improved policy and enhanced action in Nationally Determined Contributions", Global Economy and Development Working Paper 133

31 See data analysis and SDG Gender Index scores in Equal Measures 2030 (2019)

32 OHCHR, "UN Special Rapporteur on Human Rights Defenders' report on Women Human Rights Defenders" (2019)

33 See profiles of Save the Children girl champions at <https://campaigns.savethechildren.net/girls>

34 See Roberte Isimbi et al, GAGE Digest, Policy and legal analysis notes: Rwanda, Overseas Development Institute (2018)

35 Jones, N and Presler-Marshall, E, Achieving social protection for all adolescents: how can a gender norms lens support more effective programming?, Policy Note, ODI/GAGE (2019)

36 See <https://cergnyc.org/scorecards>

37 See Plan International, Unsafe in the City Report, 2018 <https://plan-international.org/unsafe-city>

38 Marcus, R, et al, Girls's clubs, life skills programmes and girls's well-being outcomes, GAGE Rigorous Review, ODI (2017)

39 See Case Study of the Girls' Network MILAVF in Nicaragua, Save the Children (2018)

40 Ngianga-Bakwin, K, et al, Secular trends in the prevalence of female genital mutilation/cutting among girls: a systemic analysis, BMJ Global Health Volume 3, issue 5 (2018)

41 See Country Profiles of FGM prevalence at <https://data.unicef.org/resources/fgm-country-profiles/>

42 See https://www.globalpartnership.org/sites/default/files/2019-09-ungei-gpe-policy-note-gender-responsive-education-planning_0.pdf

43 See this very useful guide to the SADC model law: <https://www.girlsnotbrides.org/wp-content/uploads/2018/12/SADC-Model-Law-Toolkit.pdf>

"Realizarea drepturilor fetelor și egalității de gen"

(Achieving the Rights of Girls and Gender Equality) este elaborată de Child Rights Now!, o inițiativă a alianței Joining Forces.

Joining Forces este o alinață a celor mai mari șase organizații non-guvernamentale care lucrează cu și pentru copii pentru a le asigura respectarea drepturilor și pentru a pune capăt violenței împotriva lor.

Elaborarea acestei sinteze de politici a fost gestionată de Richard Morgan de la Plan International, în numele și cu ajutorul celor șase agenții care fac parte din alianța Joining Forces. Mulțumiri îndeosebi colegilor de la Save the Children International care ne-au susținut și mulțumiri Secretariatului Joining Forces.

www.child-rights-now.org

